OVEREENKOMST WEIDEVOGELCOMPENSATIE GNEPHOEK

Definitieve versie d.d. 14-7-2026

Zaaknummer:

Inhoud

Artikel 1. Doel van de overeenkomst 4
Artikel 2. Uitgangspunten 4
Artikel 3. Wanneer (planning en fasering) 4
Artikel 4. Wat (inhoudelijke invulling) 5
Artikel 5. Waar (locatiekeuze) 5
Artikel 6. Borging van realisatie en instandhouding 6
Artikel 7. Juridisch karakter en Slotbepalingen 6
ONDERTEKENING 7

DE ONDERGETEKENDEN:

I. De publiekrechtelijke rechtspersoon Gemeente Alphen aan den Rijn, hierna: de Gemeente;

en

II. De publiekrechtelijke rechtspersoon Provincie Zuid-Holland, hierna: de Provincie;

hierna gezamenlijk te noemen: Partijen en ieder afzonderlijk: Partij.

Nemen het volgende in overweging:

A. Partijen werken samen aan de integrale gebiedsontwikkeling Gnephoek, zoals vastgelegd in de BOOG (bestuursovereenkomst ontwikkeling Gnephoek) d.d. 18-10-2024. Deze ontwikkeling betekent een aantasting van kansrijk weidevogelgebied dat is beschermd op grond van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV). Partijen erkennen dat tijdige compensatie van weidevogelgebied een faciliterend en onlosmakelijk onderdeel is van de realisatie van de woningbouwopgave, waarbij de voortgang van de gebiedsontwikkeling leidend is.

B. Vanwege de aantasting van kansrijk weidevogelgebied ontstaat op grond van artikel 7.43ja van de ZHOV de verplichting tot compensatie, zoals beschreven in de Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013, hierna: de Beleidsregel

C. De gemeente heeft, in afstemming met de provincie, een compensatieplan opgesteld, waarin is voorzien in een weidevogelcompensatieopgave van 62,5 hectare over een periode van 12 jaar. Partijen bevestigen dat door de inzet van zwaar agrarisch natuurbeheer een factor 2 in dichtheid wordt gerealiseerd, conform de provinciale Handreiking en de Beleidsregel, waardoor met dit areaal volledig wordt voldaan aan de compensatieverplichting voor aantasting van 124.5 hectare kansrijk weidevogelgebied.

D. De beleidsregel bepaalt dat de initiatiefnemer en het bevoegd gezag een compensatieovereenkomst sluiten waarin wordt vastgelegd waar, hoe en wanneer de compensatiemaatregelen worden uitgevoerd en afgerond.

E. Deze bestuursovereenkomst geldt als compensatieovereenkomst zoals bedoeld in artikel 7, vierde en zesde lid, van de Beleidsregel.

F. Provinciale Staten hebben op 22 april 2026 besloten over de Herziening Omgevingsbeleid Ontwikkeling Gnephoek waarbij het gebied is aanwezen als grote buiten stedelijke bouwlocatie en waarbij de status van belangrijk weidevogelgebied is gehandhaafd ten behoeve van de compensatie. Provinciale Staten hebben op 3 en 10 juni 2026 besloten over de Herziening Omgevingsbeleid 2025, waarbij de aanduiding van het gebied is gewijzigd naar kansrijk weidevogelgebied en de verplichting tot compensatie onveranderd is gebleven.

G. De gemeente brengt het Wijzigingsbesluit omgevingsplan Alphen aan den Rijn - wijziging 2026-A – Gnephoek in procedure, waarbij het ontwerp inmiddels ter inzage heeft gelegen en vaststelling door de gemeenteraad is voorzien voor oktober 2026.

H. Deze overeenkomst wordt beschouwd als de benodigde instemming met het compensatieplan door de Provincie Zuid-Holland, met inachtneming van het bepaalde in deze overeenkomst.

ZIJN HET NAVOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

Artikel 1. Doel van de overeenkomst

1. Deze overeenkomst is een nadere uitwerking van het weidevogelcompensatieplan voor de gebiedsontwikkeling Gnephoek en borgt conform art 7 lid 4 van de Beleidsregel de uitvoering van dit compensatieplan en deze overeenkomst.

2. De gemeente neemt een resultaatsverplichting op zich voor het contracteren van 62.5 ha ten behoeve van weidevogelcompensatie. De invulling hiervan vindt plaats conform het compensatieplan.

Artikel 2. Uitgangspunten

1. Het weidevogelcompensatieplan wordt, conform art 6 lid 2 van de Beleidsregel, tegelijkertijd met het omgevingsplan vastgesteld door de Gemeente. De overeenkomst geldt als bijlage bij het compensatieplan.

2. De Gemeente zet zich in voor het realiseren van de weidevogelcompensatie door middel van een tred houdende/gefaseerde uitvoering van de inrichtings-/beheermaatregelen, zoals opgenomen in het compensatieplan, waarbij de ecologische kwaliteitsimpuls wordt geborgd conform de fasering zoals opgenomen in artikel 3.2.

3. Partijen erkennen dat de uitvoering plaatsvindt op basis van bestuurlijk vertrouwen met ruimte voor gebiedsspecifieke invulling en tred houdend met de ontwikkeling van de Gnephoek. Het kader hiervoor volgt uit bestaand beleid, waaronder de ZHOV, het (ontwerp) weidevogelcompensatieplan, de Beleidsregel, het Natuurbeheerplan Zuid-Holland 2026 en het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb).

4. De uitvoering van kwalitatief zwaar agrarisch natuurbeheer over een periode van 12 jaar op 62.5 hectare is conform de Handreiking bij de Beleidsregel gelijk aan de totale compensatieopgave voor de aantasting van 124.5 hectare weidevogelgebied.

Artikel 3. Wanneer (planning en fasering)

1. De uitvoering van de weidevogelcompensatie start uiterlijk op het moment dat de feitelijke bouwactiviteiten voor de eerste fase van de woningbouw in de Gnephoek aanvangen. Onder de start van de compensatie wordt tevens verstaan het juridisch geborgd zijn van de beoogde compensatielocaties doormiddel van het afsluiten van (beheer)overeenkomsten met grondeigenaren.

2. De realisatie van de weidevogelcompensatie vindt gefaseerd plaats, waarbij per uitvoeringsfase van de woningbouw wordt geborgd dat er voldoende areaal ingericht en in

beheer is genomen dat tred houdt met de betreffende bouwstroom van die fase. Per fase wordt in afstemming met de provincie bepaald hoeveel hectare weidevogelgebied wordt aangetast en wat daarvoor de compensatieopgave in hectares is. De Gemeente rapporteert hierover via de jaarlijkse voortgangsrapportages als bedoeld in artikel 9.

3. De belangrijkste mijlpalen, waaronder de aanduiding van percelen en evaluatiemomenten, worden vastgelegd in een gezamenlijke planning. Deze planning is dynamisch en wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de feitelijke woningbouwrealisatie en de beschikbaarheid van gronden (adaptief programmeren).

4. De realisatie van de totale compensatieopgave vindt tred houdend plaats met de fasering van de integrale gebiedsontwikkeling Gnephoek. De volledige opgave is voltooid, d.w.z. ingericht en voor 12 jaar in beheer genomen, op het moment dat de laatste fase van de woningbouw in de Gnephoek is opgeleverd (voorziene datum 2041).

Artikel 4. Wat (inhoudelijke invulling)

1. De weidevogelcompensatie wordt vormgegeven conform de vigerende beheerpakketten van het ANLb, met een looptijd van 12 jaar.

2. De invulling vindt plaats conform de principes van zwaar agrarisch natuurbeheer zoals aangegeven in het compensatieplan. Zwaar agrarisch natuurbeheer is het beheer met een zware beperking, zoals uitgestelde maaidata (rustperiode), kuikenland, randenbeheer, kruidenrijk grasland, plas-dras, extensief beweiden en voorweiden, waarbij het beheer in mozaïekvorm wordt uitgevoerd. Dit mozaïek wordt met name verkregen door een afwisseling van tijdstip en vorm van beheer (maaien, begrazen). Dit beheer biedt ruimte om in te spelen op specifieke kwaliteiten van het gebied en de feitelijke ecologische omstandigheden.

3. De Gemeente realiseert het mozaïekbeheer over robuuste oppervlakten. Dat kan ook worden bereikt door de te realiseren compensatie-hectares toe te voegen aan een bestaand mozaïek. Partijen erkennen dat de feitelijke clustering van percelen afhankelijk is van de bereidheid tot deelname van grondeigenaren en/of pachters.

4. De feitelijke inzet van beheerpakketten voor zwaar agrarisch natuurbeheer wordt door de Gemeente jaarlijks afgestemd met de Provincie via de voortgangsrapportage, waarbij het compensatieplan en deze overeenkomst het leidende kader vormt.

Artikel 5. Waar (locatiekeuze)

1. De weidevogelcompensatie wordt gerealiseerd conform de voorkeursladder zoals opgenomen in het compensatieplan.

2. Indien compensatie binnen de gemeentegrenzen (deels) niet mogelijk blijkt, zal de Gemeente dit motiveren en treedt de gemeente in overleg met de provincie over realisatie elders binnen de provincie Zuid-Holland.

3. Bij de definitieve locatiekeuze binnen de zoekgebieden staat de realisatie van de afgesproken beheerkwaliteit (zwaar agrarisch natuurbeheer) en de ecologische potentie van de beoogde locatie centraal, conform de Factor 2-methodiek uit de Handreiking bij de Beleidsregel. De

feitelijke locaties worden jaarlijks geactualiseerd en gerapporteerd op basis van de voortgang van de grondverwerving en gesloten beheerovereenkomsten.

4. De Gemeente stelt bij de locatiekeuze clustering van percelen tot robuuste eenheden voorop. Partijen erkennen dat de feitelijke omvang en clustering van deze eenheden afhankelijk zijn van de bereidheid van grondeigenaren en/of pachters. De actuele situering van de percelen en de bijbehorende planning wordt vastgelegd in een dynamisch voortgangsdocument dat onderdeel uitmaakt van de jaarlijkse rapportage (artikel 9 Beleidsregel).

5. Bij de keuze voor compensatielocaties wordt ook het planologisch regime betrokken.

Artikel 6. Borging van realisatie en instandhouding/ Hoe

1. De Gemeente rapporteert, conform art 9 van de Beleidsregel, jaarlijks aan de Provincie over de voortgang van de inrichting en het beheer van de weidevogelcompensatie. Deze rapportage biedt inzicht in de gecontracteerde hectares en locaties en uitgevoerde maatregelen.

2. Monitoring van de aanwezige weidevogels vindt plaats conform de standaarden van het ANLb. De resultaten hiervan worden gedeeld met de Provincie en dienen als input voor het gezamenlijke overleg over eventuele bijsturing in de beheerstrategie (adaptief beheer).

3. Partijen erkennen dat de feitelijke weidevogelstand mede afhankelijk is van externe factoren buiten de invloedssfeer van de Gemeente (zoals predatiedruk en klimaat). Bij de beoordeling van de resultaten en mogelijkheden voor bijsturing wegen deze factoren mee.

4. Indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen die de realisatie van de compensatieopgave substantieel belemmeren, treden Partijen met elkaar in overleg om de consequenties voor de planning en uitvoering te bespreken. Waarbij ook de rekening wordt gehouden met de praktische, financiële uitvoerbaarheid van de totale gebiedsontwikkeling. Uitgangspunt hierbij is dat de in deze overeenkomst opgenomen verplichtingen alsnog door de Gemeente worden uitgevoerd.

Artikel 7. Juridisch karakter en Slotbepalingen

1. Deze overeenkomst heeft het karakter van een juridisch bindende overeenkomst zoals bedoeld in artikel 7, vierde lid, van de Beleidsregel

2. Na ommekomst van de overeengekomen beheerperioden en bij volledige uitvoering van de afgesproken beheerpakketten, blijkend uit een eindrapportage heeft de Gemeente definitief voldaan aan haar compensatieplicht. De beoordeling hiervan door de Provincie geschiedt uitsluitend op basis van de feitelijk uitgevoerde inspanningen conform het compensatieplan en deze overeenkomst.

3. Deze overeenkomst wordt gesloten onder de opschortende voorwaarde van de onherroepelijke vaststelling van het weidevogelcompensatieplan en het Omgevingsplan Gnephoek.

4. Geschillen over de uitvoering of uitleg van deze overeenkomst worden in eerste instantie via bestuurlijk overleg tussen de verantwoordelijk wethouder en gedeputeerde opgelost. Indien dit niet leidt tot een oplossing, wordt een onafhankelijk mediator ingeschakeld.

5. Wanneer geschilbeslechting via overleg of mediation niet leidt tot een oplossing, kan het geschil worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Den Haag.

Handtekeningenpagina

ONDERTEKENING

Aldus in tweevoud opgemaakt en door Partijen ondertekend:

De Gemeente	**De Provincie**
Voor deze:	Voor deze:
Wethouder	**Gedeputeerde**
Op:	**Op:**
Te:	**Te:**